

EDİRNE İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 10. SINIF
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM İL GENELİ ORTAK 2. YAZILI MAZERET SINAVI

ADI:
SOYADI:
SINIF:
ÖĞRENCİ NO:

Sınav süresi 40 dakikadır.
Sınav 7 sorudan oluşmaktadır.
Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir.
Soruların puan değerleri sorularla birlikte belirtilmiştir.

ALDIĞI
PUAN

10. SINIFLAR // TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1. ve 2. soruları verilen metne göre cevaplayınız.

Perşembe günü Ayşe gelecek, cuma günü meşhur Sultanahmet Mitingi olacaktı... Fatih Mitingi gelmiş, geçmişti. Frenk tarafı İstanbul'daki büyük kalabalığı henüz ciddiye alıp almamakta tereddüt ediyordu. Öyle ya silahsız, ordusuz bir milletin karamsarlığından ne çıkar?

Perşembe sabahı Cemal ile beraber Ayşe'yi vapurdan almaya gittik. Rıhtım kıyamet gibi kalabalık, hâlâ sokakların coşkuyla karışık, somurtkan ve isyankâr havası var. Kalabalığın ardından İhsan uzaktan gözüme ilişti. Uzakta duruyordu bizi görmemiş gibi. Fakat biliyordum ki bizimle beraber olmak için oradadır.

1. Halide Edip Adıvar'ın Ateşten Gömlek romanından alınan parçadaki sosyal, siyasî veya tarihî öğelerden iki tanesini yazınız. (10 p)

2. İstenen türde birer cümleyi metinden bularak ilgili bölüme yazınız. (20 p)

Sözde soru cümlesi	
İsim cümlesi	
Birleşik cümle	
Devrik cümle	

3. Mum ışığı ile aydınlatılmış bir perdeye tasvir denilen deriden yapılmış temsili karakterlerin çubuklarla ve gölgelerin yansıtılması yolu ile doğaçlama bir biçimde oynatılan bu oyun; okumamış, halk diliyle konuşan, konuşulanları yanlış anlayan, duyduklarına ters anlamlar yükleyen bir kahraman ile medrese öğrenimi görmüş, görgü kurallarını bilen, kişisel çıkarlarını önde tutan, nabza göre şerbet veren bir kahraman üzerine kuruludur. Bu iki kahraman dışında toplum hayatında yer edinmiş diğer kişiler ya da etnik gruplar da perdeye yansımıştır.

Parçada anlatılan geleneksel tiyatro türümüzün adını yazarak bu türün Anadolu'da ortaya çıkış rivayeti hakkında bilgi veriniz. (15 p)

4. Geleneksel Türk tiyatrosu ile Batı tiyatrosunu kaynaştırmayı başaran sanatçı, dramatik tiyatroların güzel örneklerini vermiştir. Eserlerinde birey-çevre ilişkilerini, kuşaklar arasındaki çatışmayı, toplumun suçlu insanları kenara itişini işlemiştir. *Ah Şu Gençler*, *Fehim Paşa Konağı*, *Kardeş Payı*, *Ocak*, *Kanaviçe* gibi oyunları, bazıları Keloğlan masallarının uyarlamaları şeklinde olan senaryoları (*Keloğlan Aramızda*, *Keloğlan ile Cankız...*) vardır. Oyun ve senaryoları dışında romanları da bulunan yazarın Cumhuriyet tarihinin en çok satan kitapları arasında yer alan ve Kurtuluş Savaşı'nı romansı bir üslupla anlattığı *"Şu Çılgın Türkler"* adlı belgesel romanı 2005'te yayımlanmıştır.

Parçada tanıtılan sanatçının adını yazınız? (10 p)

5. **İngiltere'de Otopark İnşaatında Bulunan Gizemli Roma Heykeli**

Heykel, 2023 yılının baharında Lincolnshire'daki Burghley House yakınlarında biri diğerinden çok daha eski iki parça şeklinde keşfedildi. Greg Crawley, bir ekskavatör kullanarak yeni bir otoparkın yolunu açıyorken tuhaf bir şey fark etti. Burghley House'dan yaptığı açıklamada, "Kepçe, büyük bir taş olduğunu düşündüğüm bir yüzü ortaya çıkaracak şekilde döndüğünde gerçek bir şok yaşadım" diyor. "Alıp baktığımda bunun bir heykel başı olduğunu fark ettim."

Pürüzsüz, soluk mermer baş; dalgalı saçlı ve nötr bir ifadeye sahip bir kadının yüzünü ve boynunu tasvir ediyordu. Keşfinden birkaç hafta sonra, ekip hâlâ heyecanını ve şaşkınlığını korurken ikinci bir parça keşfedildi: kadının omuzları. Profesyonel bir konservatör, her iki parçayı da temizleyerek güzel bir Romalı kadının fiziksel özelliklerini ortaya çıkardı ve ardından malikânedekiler ile birlikte bunları birleştirdiler.

Uzmanlar, heykelin baş kısmının, Antik Roma'nın ekonomik ve politik istikrarının altın çağı olan Pax Romana'yı da içeren bir dönem olan birinci veya ikinci yüzyıla tarihlendiğini belirledi. Ancak araştırmacılar tarafından yaklaşık 2000 yıllık olduğu belirlenen heykelin niçin orada bulunduğu, oraya nasıl ulaştığına dair herhangi bir fikir belirtilemedi.

5N1K soruları hangi tür metinlerde kullanılır? Bu soruların neler olduğunu, verilen metin üzerinden bu soruların yanıtlarıyla beraber yazınız. (15p)

10. SINIFLAR // TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

6. “Hayatta ona karşı üç hata ettim: İlki buydu. İkincisi Selânik’den Zübeyde hanım’ı almadan ayrılmamdı. 3’ncüsünü ise ileri ki satırlarda öğreneceksiniz.”

Bu parçada bazı sözcüklerin yazımlarında yanlışlık yapılmıştır. Yazımı yanlış olan sözcükleri belirleyip bu sözcüklerin doğru biçimlerini yazınız. (10 p)

7. **Pandemi döneminde başınızdan geçen ilginç bir hatıranızı, hatıra (anı) türünün özelliklerine uygunluğunu gözeterek en az 10 cümleden oluşacak bir metin halinde yazınız. (20 p)**

(Yazdığınız metnin anı türünün içerik, dil anlatım ve tür özelliklerine uygunluğu, istenen cümle sayısına uygunluğu, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluğu puanlamaya katılacaktır.)

